

Drugs en internationale betrekkingen

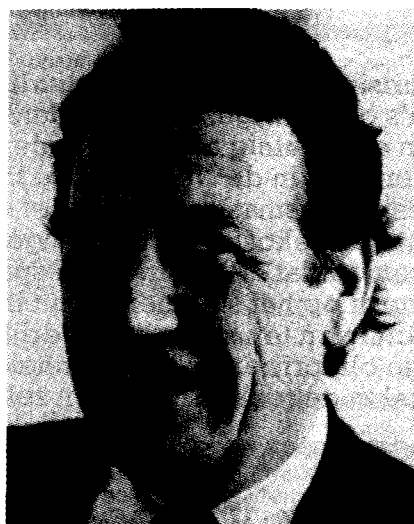
We hebben talloze landen gekend die economisch afhankelijk waren van één bepaald produkt, zoals suiker, cacao of olie. Dit is nog steeds zo, maar er is nu een produkt bijgekomen, nl. drugs. In Latijns-Amerika kan men voor zo'n drie tot vijf landen spreken van 'drug-led' economieën. Dat is niet alleen nieuw voor deze landen, het is ook een nieuw verschijnsel in de Noord-Zuid-betrekkingen en met name de betrekkingen tussen de VS en Latijnsamerikaanse landen. De handel in narcotica is bezig bepaalde internationale verhoudingen danig te verstoren. Hoe komt dat?

De belangrijkste gebruikers van drugs zijn de rijke, geïndustrialiseerde landen; de hoofdproducenten zijn arme landen. Zij geven elkaar de schuld van de zich snel uitbreidende illegale handel in drugs en stellen oplossingen voor die diametraal tegenover elkaar staan omdat ze gebaseerd zijn op aanbod- of op vraagoverwegingen. De cijfers aan de vraagzijde zijn bijna ongelooflijk. In de VS zijn er op dit moment 20 mln. regelmatige gebruikers van marihuana, 6 mln. van cocaïne en 500.000 van heroïne: in de VS alleen al een markt van zo'n 30 mln. mensen, een achtste van de totale bevolking. Op deze markt gaat jaarlijks ongeveer \$ 110 mrd. om (straatprijzen), tweemaal het bedrag dat wordt uitgegeven aan alcohol. Aan cocaïne alleen wordt in de VS \$ 65 mrd. per jaar uitgegeven!

Reeds enige tijd heeft de Amerikaanse regering een offensief ingezet om de producerende landen over te halen tot en te helpen bij bestrijding van de illegale produktie en verwerking van drugs. Bovendien heeft het Congres sinds 1983 een verband gelegd tussen ontwikkelingssamenwerking en de mate en kwaliteit van controle op de produktie van drugs. Zo hielden de VS in 1986 \$ 9 mln. achter aan economische en militaire hulp voor Bolivia, omdat dit land er niet in was geslaagd 4.000 ha aan de coca-teelt (de plant waaruit cocaïne wordt bereid) te onttrekken en te beplanten met reguliere gewassen.

Negen landen leveren het overgrote deel van de drugs die illegaal de VS binnenkomen. Pakistan, Mexico, Birma en Afghanistan zijn de hoofdbronnen van heroïne, met Pakistan als koploper. 95% van de cocaïne komt uit drie Latijnsamerikaanse landen: Colombia (75%), Bolivia (15%) en Peru (5%). Marihuana komt hoofdzakelijk uit Mexico en verder uit Colombia, Jamaica en Belize. Belangrijke tussenschakels in de drugsroute zijn Panama, de Bahama's, Thailand, Turkije en recent ook Nigeria. Daarnaast bestaan er ook bancaire schakels om de winsten schoon te wassen: Hongkong, Panama, de Cayman-eilanden en onze eigen Nederlandse Antillen. De belang die op het spel staan zijn enorm. Een

L.J. Emmerij

land als Colombia ontvangt uit de VS voor cocaïne alleen een bedrag van \$ 5 mrd. (grossiersprijzen). Hiermee kan veel 'veiligheid' worden gekocht van particuliere legertjes, medewerking van ambtenaren enz.

De VS besteden nu meer dan \$ 200 mln. per jaar om de drugskwaal te bestrijden, in binnen- en buitenland. Dat laatste zet veel kwaad bloed en is dikwijls niet bevorderlijk om andere diplomatieke doelstellingen te bereiken. Bovendien blijven resultaten uit. Sinds 1977 is de hoeveelheid cocaïne die de VS binnenkomt, verviervoudigd! De marihuana-produktie in Mexico is verdubbeld in de drie jaar tussen 1984 en 1986. Pakistan heeft zich opgewerkt tot de grootste heroïne- producent ter wereld en ook Birma heeft zijn produktie van opium (de grondstof voor heroïne) geweldig opgevoerd.

Het zijn natuurlijk niet alleen de 'ontvangende' landen, zoals de VS, die zich zorgen maken, maar eveneens, hoewel in mindere mate, de producerende landen. Ten eerste is daar natuurlijk ook een groep verslaafden. Ten tweede is er de corruptie, die het overheidsapparaat verzwakt. Ten derde is er het risico van tegenmaatregelen door de ontvangende landen. Daar staat tegenover dat de regering van een producerend land grote risico's neemt en hoge kosten riskeert als ze de produktie van en handel in drugs wil tegengaan. Gedurende een periode waarin de grondstoffenprijzen lager zijn dan ooit, is de handel in drugs een moeilijk te missen bron van harde valuta. Bolivia krijgt meer deviezen uit drugs dan uit zijn gehele legale internationale handel. Peru ontvangt meer uit drugs dan voor zijn grootste reguliere exportprodukt: \$ 650 mln. uit drugs tegenover \$ 500 mln. uit koper.

In gebieden die gekenmerkt worden

door armoede, werkloosheid en uitzichtloosheid zijn de 'narcodollars' een zegen en een ontsnappingsroute uit de misère van het platteland. In het algemeen is het rendement op coca, opium en marihuana hoger dan dat op reguliere gewassen die in dezelfde gebieden worden verbouwd. In Peru b.v. verdient een boer tienmaal zoveel met coca als met cacao en twintigmaal zoveel als met rijst. Zulke geweldige verschillen kan men moeilijk met lieve woorden en goede bedoelingen alleen te lijf gaan!

Ook politiek gezien is de zaak hachelijk. De bestuurlijke controle over de gebieden waar coca en marihuana het beste gedijen, is dikwijls zwak. Met het grote geld grijpen de drugskartels rechtstreeks in het centrum van de landelijke politiek in. Daarbij worden politieke moorden niet geschuwd. Anderzijds kunnen de handelaren ook een berekend sociaal verantwoordelijkheidsgevoel tonen door klinieken en scholen te bouwen in de armeterige gebieden waar zij huishouden en zich zodoende populair maken bij de bevolking.

Niet verrassend is de publieke opinie in b.v. Latijns-Amerika veel bezorgder over schulden, aanpassingsprogramma's, werkloosheid en inflatie dan over drugs, die als een buitenlands probleem worden gezien. Indien de VS minder drugs wensen te consumeren is dat een zaak voor de VS en niet voor de rest van de wereld, zo luidt de redenering. De politiek moet werken in de VS en niet in Latijns-Amerika.

Een ongenuanceerd en door de VS gesteund anti-drugsbeleid leidt binnen de kortste keren tot volksoptstanden en zodoende tot nog meer moeilijkheden voor Latijnsamerikaanse regeringen dan ze reeds hebben. Het kan ook weer een reden zijn voor militair ingrijpen en zodoende een einde maken aan de politieke democratiseringsgolf die het continent de laatste jaren heeft gekend.

En zo staat het drugsprobleem centraal in de grote problemen van onze tijd: armoede, werkloosheid, democratisering in ontwikkelingslanden; pessimisme en uitzichtloosheid bij velen in rijke landen; alsmede de onopgeloste structurele vraagstukken tussen Noord en Zuid. Zoiets ga je niet te lijf met politiek en snuffelhonden. Iet of wat diepergaande maatregelen zijn hiervoor nodig. En daarmee zijn we weer terug bij de kernvragen van ontwikkelingsbeleid en internationale betrekkingen.

